

รายงานวิจัยเรื่อง

แนวทางการร่วมมือไทยกับจีนและประเทศเพื่อนบ้านในการแก้ไขปัญหาการหลอกลวงทางอินเทอร์เน็ต (Online Scam)/โทรศัพท์/สื่อออนไลน์ในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง

พิทยา สุวคันธ์¹

ที่มาและความสำคัญ

ความร่วมมือไทยกับจีนและประเทศเพื่อนบ้านในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง เริ่มจากกรอบความร่วมมือในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง (The Greater Sub-regions: GMS) ในยุคหลังสงครามเย็น (Cold War) มี ไทย เมียนมา สปป.ลาว กัมพูชา เวียดนาม และจีนตอนใต้ (มณฑลยูนนาน และมณฑลกว่างซี) เมื่อ ค.ศ. 1992 ตลอดระยะเวลา 3 ทศวรรษของความร่วมมือระหว่างประเทศในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง ได้มีการยกระดับการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ การเมือง เศรษฐกิจ (การค้าและการลงทุน) สังคมและวัฒนธรรม การมีข้อตกลงความร่วมมือในด้านต่างๆ มากมาย ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อประเทศในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง ขณะเดียวกันจีนดำเนินนโยบายการก้าวออกไปสู่ต่างประเทศ (Go Out Policy) ในช่วงต้นศตวรรษที่ 21 เกิดกระแสการลงทุนจากจีนมากขึ้นในประเทศของกลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง ซึ่งได้ทำให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจมีความคึกคักทั้งทางด้านการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว

เมื่อการทะยานของจีนได้ก้าวขึ้นมาเป็นมหาอำนาจทั้งทางการเมืองและเศรษฐกิจต่อโลก จีนภายใต้การนำของสีจิ้นผิงได้มีนโยบายข้อริเริ่มหนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง (Belt and Road Initiative: BRI) เมื่อ ค.ศ. 2013 มีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่และโครงการลงทุนขนาดใหญ่ เช่น เส้นทางรถไฟ ถนน เพื่อเชื่อมโยงระหว่างจีนกับประเทศต่างๆ และเชื่อมโยงกับภูมิภาคต่างๆ ในขณะเดียวกันเส้นทาง BRI ยังเชื่อมโยงมายังภาคพื้นทวีปเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หรือ อนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง ซึ่งอยู่ในในระเบียงเศรษฐกิจจีน-คาบสมุทรอินโดจีน (China-Indochina Peninsula Economic Corridor: CICPEC) ซึ่งเป็น 1 ใน 6 ระเบียงเศรษฐกิจย่อย ภายใต้ยุทธศาสตร์สายไหมในศตวรรษที่ 21 ของจีนที่กำลังเดินหน้าในโครงการลงทุนขนาดใหญ่ในหลายประเทศทั้งใน สปป.ลาว กัมพูชา เวียดนาม และเมียนมา เป็นต้น

¹ รองศาสตราจารย์ ดร. ประจำวิทยาลัยสหวิทยาการ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

จีนเริ่มขยายบทบาทและมีอิทธิพลมากขึ้นในแถบอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง พร้อมกับไทยได้ขยายความร่วมมือทางเศรษฐกิจในลาว เมียนมา กัมพูชาและเวียดนาม เมื่อเข้าสู่ช่วงการแพร่ระบาดของโควิด-19 เมื่อ ค.ศ. 2019 กิจกรรมทางเศรษฐกิจของไทยกับจีนและประเทศในอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงเริ่มหยุดชะงัก เมื่อหลายประเทศดำเนินนโยบายปิดประเทศ กิจกรรมทางการค้าและการลงทุนเริ่มหยุดชะงักและชะลอไป จากปัญหาดังกล่าวกลับมีปรากฏการณ์ใหม่ที่ขยายตัวมากขึ้น เช่น ปัญหาการหลอกลวงทางอินเทอร์เน็ต (Online Scam)/โทรศัพท์/สื่อออนไลน์ ซึ่งต้นทางของสถานที่ตั้งการก่ออาชญากรรมหลอกลวงออนไลน์ (Fraud Factories) อยู่ในพื้นที่เศรษฐกิจ แหล่งลงทุน และเขตเศรษฐกิจพิเศษในประเทศอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง และบริเวณรอบๆ ชายแดนของประเทศไทย เช่น สี่หนุวิลล์ (กัมพูชา) ชเวกโกไนเมียวดี (เมียนมา) บ่อแก้ว (สปป.ลาว) เป็นต้น และมีประชาชนหลายประเทศตกเป็นเหยื่อของกระบวนการหลอกลวงทางอินเทอร์เน็ต/โทรศัพท์/สื่อออนไลน์ เช่น ไต้หวัน ฮังกั่ง อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ เวียดนาม ไทย และประเทศอื่นๆ ปัญหาดังกล่าวได้ส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับรัฐ ประชาชนกับประชาชน และทำให้ประชาชนหรือผู้ตกเป็นเหยื่อในแต่ละประเทศสูญเสียทรัพย์สินอย่างมากมายมหาศาล

ดังนั้นบทความวิจัยเรื่อง “แนวทางการร่วมมือไทยกับจีนและประเทศเพื่อนบ้านในการแก้ไขปัญหาการหลอกลวงทางอินเทอร์เน็ต (Online Scam)/โทรศัพท์/สื่อออนไลน์ในอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง” ได้มีวัตถุประสงค์เพื่อแสวงหาแนวทางการร่วมมือระหว่างไทย-จีนและประเทศเพื่อนบ้านในกลุ่มอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมออนไลน์ โดยมีลำดับเนื้อหา ดังนี้ (1) สาเหตุและจุดเริ่มต้นของการแพร่ระบาดของอาชญากรรมออนไลน์ (2) ศูนย์ก่ออาชญากรรมหลอกลวงออนไลน์ (Scam Centre/ Fraud Factories) (3) รูปแบบของอาชญากรรมออนไลน์ และกระบวนการหลอกลวงเหยื่อเข้าสู่วงจรอาชญากรรมออนไลน์ข้ามชาติ และ (4) แนวทางแก้ไขปัญหาการหลอกลวงทางอินเทอร์เน็ต เพื่อเป็นแนวทางการร่วมมือระหว่างไทยกับจีนและประเทศเพื่อนบ้านในกลุ่มประเทศอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงต่อไป

1. สาเหตุและจุดเริ่มต้นของการแพร่ระบาดของอาชญากรรมออนไลน์ในอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง

ก่อนการแพร่ระบาดของโควิด-19 พบว่า อัตราการก่อปัญหาการหลอกลวงทางอินเทอร์เน็ตหรืออาชญากรรมออนไลน์มีอยู่ทุกพื้นที่ในโลกและในอาเซียน แต่หลังจากเกิดการแพร่ระบาดของโควิด-19 กลับพบว่า อัตราการก่ออาชญากรรมออนไลน์พุ่งสูงขึ้นมาก ซึ่งเป็นปรากฏการณ์ที่เรียกว่า “การหลอกลวงที่แพร่

ระบาดหลังเกิดโรคอุบัติใหม่” (Scamdemic) โดยปรากฏการณ์ดังกล่าวแพร่ระบาดอย่างมากในกลุ่มประเทศอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง ซึ่งมีสาเหตุหลายประการดังนี้คือ

- 1) ปัจจัยทางเศรษฐกิจ เนื่องด้วยสภาวะที่บีบคั้นทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งช่วงที่มีการแพร่ระบาดของโควิด-19 ส่งผลให้กิจกรรมทางธุรกิจมีการปรับตัวเพื่อความอยู่รอด เช่น ลดชั่วโมงการทำงานของผู้จ้าง หรือปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำงานเป็นการทำงานที่บ้านโดยอาศัยเทคโนโลยีสื่อสารที่ทันสมัย และหลายธุรกิจมีความจำเป็นต้องปิดกิจการและปลดพนักงานจำนวนมาก สถานการณ์ดังกล่าวบีบบังคับและเอื้อให้คนจำนวนหนึ่งเข้าสู่กิจกรรมออนไลน์มากขึ้น การลดจำนวนชั่วโมงการทำงาน การทำงานที่บ้านต่างเอื้อให้มีเวลาว่างมากขึ้น จึงหันไปใช้เวลาว่างกับสื่อสังคมออนไลน์ ในขณะที่เดียวกันภาวะการว่างงานจากโควิด-19 และความพยายามที่จะหางานใหม่ ทั้งการทำงานในประเทศและการทำงานในต่างประเทศประกอบกับอาชญากรออนไลน์ มีการทำการโฆษณาผ่านสื่อออนไลน์ เช่น เฟสบุ๊ก โดยเหยื่อคาดหวังว่าจะได้ทำงานเพื่อนำเงินมาเลี้ยงครอบครัว ผสมกับการผ่อนคลายมาตรการการเดินทางหลังโควิด-19 และการดำเนินนโยบายการเปิดประเทศอีกครั้ง จึงทำให้กระบวนการการค้ำมนุษย์ การหลอกลวงทางอินเทอร์เน็ตมองเห็นช่องทางการหลอกลวงให้เหยื่อเดินทางเข้ามาทำงานยังประเทศปลายทางที่มีช่องว่างทางกฎหมายในการลงโทษคนกระทำความผิด หรือพื้นที่ที่รัฐไม่มีความสามารถในการจัดการแก้ไขหรือเข้าถึงปัญหาดังกล่าวได้

ตัวอย่างเช่น ปัญหาที่เกิดขึ้นในเมืองสีหนุวิลล์ กัมพูชา พบว่า กระบวนการค้ำมนุษย์ออนไลน์ใช้วิธีรับสมัครงานตำแหน่ง “ผู้ขายสินค้าออนไลน์” โดยระบุค่าจ้างในการทำงานที่สูงมาก พร้อมทั้งสวัสดิการที่อยู่อาศัยเป็นอพาร์ทเมนต์ที่หรูหรา² จึงทำให้เหยื่อชาวได้หวนหลงเชื่อและเดินทางมาทำงานยังกัมพูชา ทำยที่สุดจึงตกเป็นเหยื่อของกระบวนการค้ำมนุษย์ออนไลน์ นอกจากนี้ยังพบว่ามีเหยื่อเป็นเด็กผู้หญิงชาวไทยอายุ 18 ปี อาศัยอยู่ที่กรุงเทพมหานคร ถูกหลอกลวงให้ไปทำงานในบ่อนคาสิโนที่ปอยเปต กัมพูชา ทำยที่สุดเมื่อเหยื่อรู้ว่าถูกหลอกลวงให้เข้าสู่กระบวนการเป็นอาชญากรออนไลน์ โดยหลอกลวงคนอื่นให้มา “ลงทุนออนไลน์” และเมื่อเหยื่อปฏิเสธการทำงานเหยื่อจะถูกจับขังและทรมานให้อดอาหารและน้ำดื่ม และเมื่อเหยื่อต้องการจะยุติการ

² Tessa Wong, Bui Thu & Lok Lee, BBC News, “Cambodia scams: Lured and trapped into slavery in Southeast Asia,” 21 September 2022, <https://www.bbc.com/news/world-asia-62792875>

ทำงานดังกล่าว เหลือจะต้องจ่ายเงินจำนวน 40,000 บาท เป็นค่าไถ่ตัวให้แก่กลุ่มอาชญากรชาวจีน เพื่อแลกกับอิสรภาพ แต่ถ้าเหลือหรือครบครวัเหลือไม่สามารถหาเงินจำนวนดังกล่าวมาไถ่ตัว พร้อมทั้งเหลือยังปฏิเสธการทำงาน เหลือดังกล่าวจะถูกขายทอดตลาดไปยังสถานที่หรือศูนย์ก่ออาชญากรรมออนไลน์อื่นทันที³

- 2) ปัจจัยทางสังคม จากสถานการณ์การแพร่ระบาดโควิด-19 ซึ่งทำให้รัฐบาลของไทยกับจีนและประเทศในอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง โดยมีนโยบายและมาตรการทางสังคมต่อประชาชนในแต่ละประเทศ โดยการจำกัดพื้นที่การเดินทาง การเว้นระยะห่าง และการงดพบปะผู้คน ได้ส่งให้คนกลุ่มหนึ่งที่ได้รับผลกระทบจากมาตรการดังกล่าว เกิดสภาวะการโดดเดี่ยวและว้าเหว จึงหันไปพึ่งพิงโลกออนไลน์เพิ่มมากขึ้น สุดท้ายจึงตกเป็นเหยื่อของอาชญากรรมออนไลน์โดยไม่เจตนา ซึ่งเหยื่อส่วนใหญ่แล้วเป็น “กลุ่มผู้สูงอายุ” แทบทั้งสิ้น
- 3) นโยบายของรัฐบาลจีน รัฐบาลจีนได้มีมาตรการการห้ามการเดินทางออกนอกประเทศของจีน ส่งผลให้นักพนันชาวจีนที่เคยเดินทางเข้ามาท่องเที่ยว เพื่อเล่นการพนันในพื้นที่สีหนุวิลล์ไม่สามารถเดินทางข้ามประเทศไปเล่นการพนันได้ ทำให้ธุรกิจคาสิโนซึ่งเป็นของนักลงทุนชาวจีน (แก๊งค์มาเฟีย) ล้วนตั้งอยู่ในพื้นที่สีหนุวิลล์ ต่างได้รับผลกระทบสูงมาก กิจกรรมคาสิโนจึงปรับตัวเข้าสู่รูปแบบ “การพนันออนไลน์” และก้าวกระโดดไปสู่ “การหลอกลวงออนไลน์” ในรูปแบบอื่นๆ และได้มีการย้ายไปตามพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ/และตามบริเวณชายแดนของประเทศ เช่น ตั้งอยู่ที่เมืองสีหนุวิลล์ (กัมพูชา) เมืองชเวกโก รัฐเมียวดี เมียนมา และ บ่อแก้ว สปป.ลาว จนกระทั่งพัฒนาเป็น ศูนย์ก่ออาชญากรรมหลอกลวงออนไลน์ (Scam Centre/ Fraud Factories)⁴

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น พบว่า การแพร่ระบาดของโควิด-19 ได้สร้างผลกระทบต่างๆมากมาย ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ตลอดจนมาตรการต่างๆที่หลายประเทศใช้เพื่อหยุดยั้งการแพร่ระบาดของโรค รวมถึงนโยบายและมาตรการที่ประเทศจีนบังคับคนจีนห้ามเดินทางออกนอกประเทศ กลับกลายเป็นสาเหตุสำคัญของการแพร่

³ Lindsey Kennedy and Nathan Paul Southern, “Inside Southeast Asia’s Casino Scam Archipelago,” August 02, 2022, <https://thediomat.com/2022/08/inside-southeast-asias-casino-scam-archipelago/>

⁴ Dominic Faulder, “Asia’s scamdemic : How COVID-19 supercharged online crime Internet predators are often the prey in Thailand’s lawless border zones,” Nikkei, November 16, 2022, <https://asia.nikkei.com/Spotlight/The-Big-Story/Asia-s-scamdemic-How-COVID-19-supercharged-online-crime>

ระบอบของการก่ออาชญากรรมออนไลน์ในพื้นที่เศรษฐกิจของอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง โดยมีกลุ่มทุนจีน หรือมาเฟียจีนอยู่เบื้องหลังของการปฏิบัติการออนไลน์อย่างปฏิเสธไม่ได้

2. ศูนย์ก่ออาชญากรรมหลอกลวงออนไลน์ (Scam Centre/ Fraud Factories)

สืบเนื่องมาจาก ความพยายามของไทย-จีนและประเทศในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงในการดำเนินนโยบายเพื่อสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจผ่านกรอบความร่วมมือในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง และความพยายามรุกคืบด้านการขยายการลงทุนของกลุ่มทุนจีน หรือ กลุ่มทุนจีนสีเทา⁵ ผ่านนโยบายของจีน การก้าวออกไปสู่ต่างประเทศ (Go Out Policy) และนโยบายข้อริเริ่มหนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง (BRI) จึงทำให้พื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ (Special Economic Zone: SEZ) และตามรอยต่อชายแดนในกลุ่มประเทศลุ่มแม่น้ำโขงตกเป็นพื้นที่เป้าหมายในการจัดตั้งบ่อนคาสิโนจากกลุ่มทุนมาเฟียจีนในประเทศกัมพูชา เมียนมา และ สปป.ลาว ขณะเดียวกันนักวิชาการจีน กล่าวว่า “กลุ่มทุนจีนที่ลงทุนบ่อนคาสิโนไม่ได้มีความเกี่ยวข้องกับนโยบาย BRI ของจีน”⁶ ซึ่งกลุ่มทุนจีนดังกล่าวจะได้มีการลงทุนเพื่อก่อให้เกิดกิจกรรมการหมุนเวียนทางเศรษฐกิจผ่านบ่อนคาสิโน พบว่า พื้นที่สำคัญดังกล่าวข้างต้นไม่เพียงแต่ถูกใช้เป็นบ่อนคาสิโนเท่านั้น แต่ยังถูกจัดตั้งเป็นศูนย์ก่ออาชญากรรมหลอกลวงออนไลน์ ซึ่งเกี่ยวข้องกับกระบวนการค้ามนุษย์ข้ามชาติ ได้แก่ เมืองสีหนุวิลล์ (กัมพูชา) เมืองชเวกโก รัฐเมียวดี (เมียนมา) และ บ่อแก้ว (สปป.ลาว)

2.1 เมืองสีหนุวิลล์ (กัมพูชา) ต้นแบบของการพัฒนาเป็นศูนย์ก่ออาชญากรรมออนไลน์ในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง

⁵ ปิ่นแก้ว เหลืองอร่ามศรี, “ทุนจีนสีเทาเมื่อรัฐกลับกลายเป็นนายหน้า และพ่อค้าเป็นอาชญากรข้ามชาติ,” 28 FEB 2023, <https://waymagazine.org/interview-pinkaew-laungaramsri-chinese-shady-businesses/> “ทุนจีนสีเทา” สิ่งที่เราเรียกว่าเครือข่ายอาชญากรรมข้ามชาติ ตั้งแต่ยาเสพติด ค้ามนุษย์ หรือค้าสัตว์ป่า ซึ่งมักจะใช้ธุรกิจประเภทอื่นบังหน้าและฟอกเงิน เช่น คาสิโนและธุรกิจท่องเที่ยว ธุรกิจมีดเหล่านี้ถูกรัฐต่างๆ กดดัน แม้แต่รัฐจีนเองก็ตาม จนต้องย้ายออกไปแถบชายแดนเพื่อให้พ้นเงื้อมมือของรัฐ เมื่อจีนสนับสนุนให้กลุ่มทุนออกไปลงทุนผ่านนโยบาย Going Out Policy และยุทธศาสตร์ One Belt One Road ทุนจีนเหล่านี้จึงขยายตัวและเกาะเกี่ยวไปกับกลุ่มทุนสีขาวอื่นๆ แล้วตั้งขึ้นเมื่อพูดถึงทุนจีนในความหมายของทุนที่สนับสนุนโดยรัฐจีน จึงถูกแค่ครั้งเดียว เพราะยังมีทุนของเครือข่ายอาชญากรรมข้ามชาติแฝงตัวอยู่ใต้ปีกของรัฐ และฉวยโอกาสจากนโยบายดังกล่าวในการขยายธุรกิจอ้างว่าทำตามนโยบายรัฐ

⁶ แหล่งข้อมูล: นักวิชาการสาธารณสุขประชาชนจีน, 2023.

สีหนุวิลล์ เป็นพื้นที่ที่มีคาสีโนมากกว่า 100 แห่ง⁷ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวต่างชาติ และนักพนันออนไลน์เท่านั้น เนื่องจากการเล่นเกมพนันเป็นสิ่งผิดกฎหมายสำหรับชาวกัมพูชา จากข้อมูลพบว่ากว่า 10 ปีแล้วที่กลุ่มอาชญากรชาวจีนได้ใช้พื้นที่สีหนุวิลล์เป็นสถานที่ก่ออาชญากรรมออนไลน์ โดยมีเป้าหมายเป็นเหยื่อชาวจีนด้วยกันเอง คิดเป็นความเสียหายกว่าหลายพันล้านเหรียญสหรัฐฯ แต่ผู้เชี่ยวชาญด้านอาชญากรรม พบว่า การแพร่ระบาดของโควิด-19 ทำให้กลุ่มอาชญากรกำหนดเป้าหมายในการหลอกลวงใหม่คือชาวต่างชาติที่ตกค้างอยู่ในกัมพูชา เนื่องจากเมื่อเดือนมีนาคม 2020 เมื่อเกิดโควิด-19 ระบาดในประเทศ กัมพูชาประกาศปิดพรมแดน ห้ามเที่ยวบินระหว่างประเทศเกือบทั้งหมดและปิดสถาบันการศึกษาเพื่อควบคุมการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 ทำให้นักท่องเที่ยวและแรงงานต่างชาติจำนวนมากตกงานและไม่สามารถกลับบ้านได้ จากข้อมูลของมูลนิธิทอมสัน รอยเตอร์ส พบว่า เหยื่อมีอาชีพเป็นครูชาวฟิลิปปินส์ที่ตกงานจากโควิด-19 คนงานก่อสร้างจากบังกลาเทศ นักท่องเที่ยว และนักออกแบบกราฟิกชาวแทนซาเนีย โดยสามคนมาจากเอเชีย และหนึ่งคนมาจากยูกันดา ตั้งแต่ ค.ศ. 2018 Yun Min ผู้ว่าการจังหวัดสีหนุวิลล์ได้เตือนว่า การหลอกลวงของการลงทุนของจีนในภูมิภาคนี้จะนำไปสู่การก่ออาชญากรรม รวมถึงการลักพาตัวโดยกลุ่ม “มาเฟียจีน” แต่อย่างไรก็ตามสถานทูตจีนในกรุงพนมเปญได้ปฏิเสธที่จะแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว แต่กลับเรียกร้องให้กัมพูชาบังคับใช้กฎหมายการห้ามการพนันออนไลน์⁸ ซึ่งได้ประกาศใช้เมื่อ ค.ศ. 2019 อย่างจริงจัง โดยระบุว่าการเล่นพนันออนไลน์ก่อให้เกิดปัญหาด้านความปลอดภัย โดยเฉพาะเรื่องการลักพาตัวและการค้ามนุษย์ ซึ่งเป็นผลจากการพนันออนไลน์ที่ผิดกฎหมาย

สีหนุวิลล์จึงเป็นทั้งสวรรค์และที่หลบภัยของแก๊งค์มาเฟียชาวจีน โดยอาศัยประโยชน์จากการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศผ่านโครงข่ายพื้นฐานการให้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงที่รวดเร็วของกัมพูชา ประกอบกับการผ่อนคลายกฎระเบียบด้านวีซ่า จึงทำให้สีหนุวิลล์เป็นแหล่งที่อยู่ของอาชญากรที่ก่อตัวขึ้นจากการรวมตัวของกลุ่มผู้ลงทุนจากจีน และกลุ่มอาชญากรที่ก่ออาชญากรรมในจีน ด้วยเหตุที่การบังคับใช้กฎหมายที่ไม่เข้มงวดในกัมพูชา ได้ส่งผลให้เกิดปรากฏการณ์การเป็นศูนย์ก่ออาชญากรรมหลอกลวงออนไลน์ในอนุภูมิภาคกลุ่มน้ำโขง โดยอาชญากรจีนเหล่านี้ได้เปลี่ยนกลุ่มเป้าหมายจากเดิมคือชาวจีนด้วยกันเป็นเป้าหมายอื่น ซึ่ง

⁷ แหล่งข้อมูล : นักวิชาการกัมพูชา, 2023.

⁸ Prak Chan Thul, “Cambodia launches crackdown on Chinese prostitution rings,” August 14, 2018,

<https://www.reuters.com/article/us-cambodia-china-crime->

idUSKBN1KZ0JD?fbclid=IwAR3b7u6xjXfpJoQb0FEwUPOObzdj0OlaG-I_06JB1Z0x_41VkJpEI5rMkGM

แสดงให้เห็นว่าการค้ามนุษย์ที่พูดภาษาอื่นที่ไม่ใช่ภาษาจีนเริ่มมีมากขึ้น อีกทั้งอาชญากรยังสามารถกำหนดเป้าหมายที่เป็นคนสัญชาติต่างๆได้มากขึ้น⁹

2.2 เมืองชเวกโก (เมียวดี-เมียนมา) จากเมืองใหม่สู่เมืองศูนย์กลางก่ออาชญากรรมออนไลน์ (Scam City)

เมืองชเวกโก ตั้งอยู่บนโค้งของแม่น้ำ Thaung Yin ที่เป็นเขตแบ่งประเทศเมียนมาออกจากไทย อยู่ห่างจากศูนย์กลางการค้าเมียวดีไปทางเหนือ 16 กิโลเมตร ตั้งอยู่ตรงข้ามกับอำเภอแม่สอดของไทย เมืองนี้อยู่ภายใต้การปกครองของกลุ่มกองกำลังพิทักษ์ชายแดนกะเหรี่ยง (Karen Border Guard Force: BGF) ซึ่ง BGF กลุ่มนี้อยู่ภายใต้การควบคุมของกองทัพม่า เมื่อค.ศ. 2017 กลุ่ม BGF ได้ตกลงร่วมทุนกับบริษัทที่จดทะเบียนในฮ่องกงชื่อ Yatai International บริษัทนี้ดำเนินการโดยนักธุรกิจเชื้อสายจีนชื่อ She Zhijiang เป็นประธานบริษัท ได้มีการลงทุนในโครงการเมืองใหม่บนชายฝั่งกัมพูชาที่เรียกว่า Long Bay และบริษัทนี้ยังได้มาสร้างเมืองใหม่บนพื้นที่ชเวกโกเช่นกัน “เมืองใหม่” มีมูลค่าการลงทุน 15,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ บนพื้นที่กว่า 73,000 เฮกตาร์ โดยมีสนามบิน โรงแรม 1,200 ห้อง คาสิโน และเขตอุตสาหกรรม

อย่างไรก็ตาม โครงการก่อสร้างเมืองใหม่นี้ได้ถูกกล่าวหาว่าเกี่ยวข้องกับการพนันออนไลน์ที่ผิดกฎหมาย ดังนั้นเมื่อ เดือนมิถุนายน ค.ศ. 2020 รัฐบาล NLD ได้มีการสอบสวนและบังคับให้ยุติการดำเนินการ แต่ยังคงมีการเจรจาขอเปิดดำเนินการคาสิโนในพื้นที่เมืองใหม่ชเวกโกภายใต้รัฐบาล NLD แต่ไม่เป็นผล จนกระทั่งเมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2021 เกิดรัฐประหารโดย พล.เอก มินอ่องลาย ซึ่งเป็นการสิ้นสุดการปกครองของรัฐบาลพลเรือน เมื่อเมียนมาถูกปกครองโดยรัฐบาลทหารส่งผลให้คาสิโนในเมืองใหม่ชเวกโกได้เปิดให้บริการอีกครั้ง หลังจากปิดไป 2 ปี เนื่องจากโควิด-19 การเปิดพื้นที่เมืองใหม่ชเวกโกหลังโควิด-19 ในฐานะเมืองศูนย์กลางการค้าอาชญากรรมออนไลน์ถูกใช้เพื่อสร้างความมั่งคั่งให้ทั้งผู้นำกลุ่ม BGF และนักลงทุนชาวจีน แต่อย่างไรก็ตามปฏิเสธไม่ได้ว่าเมืองใหม่ชเวกโกเป็นพื้นที่ที่มีการต่อรองกันทางด้านผลประโยชน์อย่างลงตัวระหว่างกลุ่ม BGF ซึ่งควบคุมพื้นที่และกองกำลังทหารเมียนมาผู้ปกครองประเทศ¹⁰

⁹ Matt Blomberg, “FEATURE-Chinese scammers enslave jobless teachers and tourists in Cambodia,” SEPTEMBER 16, 2021, <https://www.reuters.com/article/cambodia-trafficking-unemployed-idUSL8N2PP211>

¹⁰ Business & Human Rights Resource Centre, “Myanmar: How Shwe Kokko becomes a hub for online scams and human trafficking as Chinese money funds ‘new city’ project,” 23 June 2022, <https://www.business-humanrights.org/en/myanmar-how-shwe-kokko-becomes-a-hub-for-online-scams-and-human-trafficking-as-chinese-money-funds-new-city-project>

จากสถานการณ์ปัญหาที่เกิดขึ้น ที่เมืองชเวกโกมีลักษณะเหมือนกับสถานการณ์ในเมืองสีหนุวิลล์ กลุ่มทุนจีนมาเพียเป็นกลุ่มทุนหลักที่เข้ามาดำเนินการคาสิโนในเมืองใหม่ชเวกโก พบว่า ริมฝั่งแม่น้ำเมยมีจำนวนคาสิโนมากถึง 17 แห่ง จนได้รับฉายาว่า “สีหนุวิลล์ใหม่”¹¹ จากข้อมูลของเจ้าหน้าที่กรมตรวจคนเข้าเมืองเมียวดี พบว่า มีชาวจีน 1,225 คนอาศัยอยู่อย่างถูกกฎหมายที่ชเวกโก และยังมีชาวจีนอีกจำนวนหนึ่งทำงานและอาศัยอยู่อย่างผิดกฎหมายในชเวกโกเช่นกัน นอกจากนี้ เมื่อเดือนมีนาคม ค.ศ. 2020 เครือข่ายกะเหรี่ยงเพื่อการสนับสนุนสันติภาพ (Karen Peace Support Network) ซึ่งเป็นกลุ่มภาคประชาสังคมได้มีการประมาณการว่า มีแรงงานชาวจีนที่ผิดกฎหมายในเมืองชเวกโกมากกว่า 10,000 คน แม้ว่าจะอยู่ในช่วงการแพร่ระบาดของโควิด-19¹² อย่างไรก็ตามโครงการดังกล่าวได้รับการกล่าวอ้างว่าเป็นการส่งเสริมให้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการ BRI ของจีน แต่สถานเอกอัครราชทูตจีนประจำเมียนมาได้กล่าวปฏิเสธ พร้อมทั้งยังกล่าวว่าไม่มีการอนุมัติให้สร้างสนามบิน เนื่องจากใกล้สนามบินแม่สอดของไทยมากเกินไป¹³

ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นจากนักวิชาการเมียนมาว่า “โครงการก่อสร้างคาสิโนไม่เป็นส่วนหนึ่งของนโยบาย BRI และยังไม่มียุทธศาสตร์ต่อประเทศเมียนมา และยังสร้างปัญหาให้กับประชาชนในพื้นที่ รัฐบาลจีนควรสนับสนุนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสำหรับการพัฒนาประเทศเมียนมามากกว่า เช่น การสร้างถนน และเส้นทางรถไฟ”¹⁴ แต่มีข้อสงสัยเกี่ยวกับอีกประการหนึ่ง คือ บทบาทของ “เงินหยวน” ถูกนำมาใช้จ่ายเพื่อเป็นค่าจ้างแรงงาน เช่นตำแหน่งเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยที่ได้รับค่าจ้างที่สูงประมาณ 2,900 หยวน (K802,000 หรือ

humanrights.org/en/latest-news/myanmar-how-shwe-kokko-becomes-a-hub-for-online-scams-and-human-trafficking-as-chinese-money-funds-new-city-project/

¹¹ James Clark, “Shwe Kokko New City-A casino city in Myanmar on the Thailand border,” March 9, 2023, <https://futuresoutheastasia.com/shwe-kokko-new-city/>

¹² Business & Human Rights Resource Centre, “Myanmar: How Shwe Kokko becomes a hub for online scams and human trafficking as Chinese money funds 'new city' project,” 23 June 2022, <https://www.business-humanrights.org/en/latest-news/myanmar-how-shwe-kokko-becomes-a-hub-for-online-scams-and-human-trafficking-as-chinese-money-funds-new-city-project/>

¹³ James Clark, “Shwe Kokko New City-A casino city in Myanmar on the Thailand border,” March 9, 2023, <https://futuresoutheastasia.com/shwe-kokko-new-city/>

¹⁴ แหล่งข้อมูล: นักวิชาการเมียนมา, 2023.

433 เหรียญสหรัฐฯ) ซึ่งสูงมากเมื่อเปรียบเทียบกับตำแหน่งเดียวกันในเมืองย่างกุ้ง ที่สะท้อนให้เห็นถึงอิทธิพลของเงินหยวนกลายเป็นสกุลเงินท้องถิ่นโดยพฤตินัย ซึ่งปรากฏการณ์แบบนี้ไม่เคยปรากฏมาก่อนในพื้นที่พรมแดนที่ไม่มีชายแดนติดกับประเทศจีน¹⁵

การเข้ามาของกลุ่มทุนจีนหรือกลุ่มทุนมาเฟียจีน จึงปฏิเสธไม่ได้ว่าไม่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรมออนไลน์ จากข้อมูลพบว่า บริษัทที่เปิดดำเนินการในชเวกโกจ้างคนทำงานให้มาเป็นสแกมเมอร์ออนไลน์ โดยเหยื่อที่ถูกคัดเลือกทางออนไลน์ได้รับแจ้งว่าพวกเขาจะได้รับเงินเดือนที่ดีเมื่อมาทำงานที่คาสโน แต่เมื่อมาถึงกลับได้รับคำสั่งให้ทำงานเป็นสแกมเมอร์หรืออาชญากรออนไลน์ และเมื่อเหยื่อปฏิเสธการทำงานดังกล่าวจะต้องจ่ายค่าชดเชยจำนวนหนึ่งเพื่อแลกกับอิสรภาพ แต่เมื่อเหยื่อไม่สามารถชำระค่าชดเชยและยังคงปฏิเสธการทำงาน เหยื่อจะถูกฟ้องร้องดำเนินคดีในข้อหาการค้ำประกัน เป็นต้น¹⁶

2.3 บ่อแก้ว (สปป.ลาว) พื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษระหว่างสปป.ลาวและจีน

แขวงบ่อแก้ว (สปป.ลาว) ตั้งอยู่ตรงข้ามกับจังหวัดเชียงรายของไทย ซึ่งพื้นที่ดังกล่าวเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษสามเหลี่ยมทองคำที่อยู่ภายใต้การบริหารจัดการระหว่างสปป.ลาวและจีน เขตพื้นที่แขวงบ่อแก้วมีลักษณะไม่แตกต่างจากสีหนุวิลล์ และ ชเวกโก เนื่องจากพื้นที่นี้ถูกใช้เป็นสถานที่ก่อตั้งศูนย์ก่ออาชญากรรมออนไลน์เช่นเดียวกัน จากข้อมูลพบว่า มีบริษัทจ้างงานปลอมในสปป.ลาว ได้หลอกลวงชาวปากีสถานให้ออกไปหางานนอกประเทศในฐานะล่ามภาษาจีนโดยเสนอค่าจ้างตามสัญญา แต่เมื่อเหยื่อไปถึงสปป.ลาว กลับถูกขังและถูกบังคับให้ทำงานผิดกฎหมาย โดยการสร้างบัญชีโซเชียลมีเดียปลอมเพื่อหลอกลวงเหยื่อผู้หวังอื่นต่อไป ซึ่งเข้าข่าย “พิศวาสอาชญากรรม (Romance Scams) และเมื่อเหยื่อไม่สามารถทำการหลอกลวงเหยื่อ

¹⁵ Business & Human Rights Resource Centre, “Myanmar: How Shwe Kokko becomes a hub for online scams and human trafficking as Chinese money funds 'new city' project,” 23 June 2022, <https://www.business-humanrights.org/en/latest-news/myanmar-how-shwe-kokko-becomes-a-hub-for-online-scams-and-human-trafficking-as-chinese-money-funds-new-city-project/>

¹⁶ Business & Human Rights Resource Centre, “Myanmar: How Shwe Kokko becomes a hub for online scams and human trafficking as Chinese money funds 'new city' project,” 23 June 2022, <https://www.business-humanrights.org/en/latest-news/myanmar-how-shwe-kokko-becomes-a-hub-for-online-scams-and-human-trafficking-as-chinese-money-funds-new-city-project/>

อื่นๆได้ เหลือจะถูกทรมาน ส่วนค่าจ้างที่ได้รับก็ต่ำมากไม่เป็นไปตามสัญญา เมื่อเทียบกับจำนวนชั่วโมงที่เหลือที่ทำงานทุกวัน และเมื่อเหลือร้องขอกลับบ้าน เหลือจะถูกบังคับจ่ายค่าไถ่เพื่อแลกกับอิสรภาพ¹⁷

จากข้อมูลดังกล่าวมา ที่เกี่ยวข้องกับแหล่งที่ตั้งหรือศูนย์อาชญากรรมออนไลน์ในกลุ่มประเทศอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง พบว่ามีลักษณะสำคัญร่วมกัน 3 ประการ คือ (1) พื้นที่ที่ตั้งอยู่ในเขตชายแดนหรือตั้งอยู่ในเขตเศรษฐกิจพิเศษ ซึ่งกฎหมายปกติทั่วไปของประเทศนั้นๆไม่สามารถใช้บังคับได้ (2) พื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มทุนจีนหรือกลุ่มมาเฟียจีน ซึ่งมีการลงทุนผ่านกิจการค้าสินก่อนปรับเปลี่ยนเป็นพื้นที่ศูนย์อาชญากรรมออนไลน์หลังจากการแพร่ระบาดของโควิด-19 และ (3) การพัฒนาของเทคโนโลยีสารสนเทศและการเติบโตของนวัตกรรมการสื่อสารสมัยใหม่ได้ส่งผลให้อาชญากรรมออนไลน์มีลักษณะที่ไร้ตัวตน (Invisible) ไร้พรมแดน (Borderless) และ นิรนาม (Anonymous) ผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงที่มีการพัฒนาอย่างรวดเร็วในอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง

¹⁷ Phontham Visapra, “44 Pakistanis Rescued from Job Scams in Laos,” October 21, 2022 <https://laotiantimes.com/2022/10/21/44-pakistanis-rescued-from-job-scams-in-laos/>

ที่มา: BBC, 21 September 2022, <https://www.bbc.com/news/world-asia-62792875>

3. รูปแบบของอาชญากรรมออนไลน์ และกระบวนการหลอกลวงเหยื่อเข้าสู่วงจรอาชญากรรมออนไลน์ข้ามชาติ

การก่ออาชญากรรมออนไลน์หรือการหลอกลวงออนไลน์ (Online Scam)¹⁸ หมายถึง การหลอกลวงทางออนไลน์ โดยผู้เป็นมิจฉาชีพจะทำการปลอมแปลงตัวตนเป็นผู้ให้บริการด้านต่างๆ เช่น การเงิน การธนาคาร จะ

¹⁸ อาชญากรรมทางไซเบอร์ (Cyber Crime) คือ การทุจริตหลอกลวงที่เกิดขึ้นบนโลกออนไลน์ทุกประเภท ทั้งเว็บไซต์ แพลตฟอร์มโซเชียลมีเดีย แอปพลิเคชันบนโทรศัพท์มือถือ มี 5 กลุ่มหลัก คือ (1) อาชญากรรมบนไซเบอร์ตามสั่ง (Cybercrime-as-a-Service: CaaS) (2) บริการสอดแนมตามสั่ง (Reconnaissance-as-a-Service: Raas) ซึ่งจะทำให้การโจมตีมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (3) กระบวนการฟอกเงิน (Money Laundering-as-a-Service: LaaS) โดยการอาศัยพลังของแมชชีนเลิร์นนิง (4) โลกเสมือนจริงที่ผสานเทคโนโลยีการสร้างภาพและประสบการณ์ต่าง ๆ เข้าด้วยกัน (Metaverse) และโลกออนไลน์คือ

มีการส่งอีเมลปลอมเพื่อหลอกให้มีการเปลี่ยนรหัสผ่านของบัญชี หรือการซื้อสินค้าออนไลน์ที่มีการชำระเงินโดยใช้บัตรเครดิต ซึ่งจะขอให้มีการเปิดเผยข้อมูลบัตร โดยอาจมีแบบฟอร์มให้กรอกข้อมูลสำคัญของบัตรนั้นๆ หรือแม้แต่การสร้างเว็บไซต์ปลอม เมื่อผู้ใช้ไม่ได้สังเกตให้ละเอียดจะส่งผลให้เกิดการเปิดเผยข้อมูล จนทำให้ผู้ใช้บริการถูกหลอกลงได้¹⁹ องค์ประกอบของการหลอกลงออนไลน์ ประกอบด้วยหลักการ PPIT ได้แก่ ประชาชน (People) กระบวนการ (Process) และ นวัตกรรมและเทคโนโลยี (Innovation and Technology) เป็นต้น

ประชาชน (People) คือ บุคคลในการหลอกลง มีการพูดคุยติดต่อกันผ่านเครื่องมือสื่อสารผ่านแพลตฟอร์มต่างๆ ซึ่งการกระทำดังกล่าวไม่สามารถระบุตัวตนที่แท้จริง และกลุ่มคนเหล่านี้จะถูกเรียกว่า “สแกมเมอร์ (Scammer)”

กระบวนการ (Process) การหลอกลงให้ผู้คนเข้าสู่วงจรก่ออาชญากรรมออนไลน์ โดยเริ่มต้นจากการตกเหยื่อ ต่อมาจึงพัฒนาสู่การเป็นผู้ล่า และสุดท้ายจากผู้ล่าอาจกลายเป็นเหยื่อของกระบวนการค้ำมนุษย์ ซึ่งเป็นกระบวนการหลอกลงเหยื่อเข้าสู่วงจรการก่ออาชญากรรมออนไลน์

นวัตกรรมและเทคโนโลยี (Innovation and Technology) สืบเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีอย่างฉับพลัน ทำให้รูปแบบการสื่อสารหันมาพึ่งพาเทคโนโลยีเพิ่มมากขึ้น ประกอบกับนวัตกรรมที่ก่อให้เกิดแพลตฟอร์มออนไลน์มากมายเพื่ออำนวยความสะดวกในชีวิตประจำวัน และสร้างความบันเทิงในชีวิต เช่น Internet banking, Youtube, Facebook, Whatsapp, และ Tinder เป็นต้น

3.1 รูปแบบของอาชญากรรมออนไลน์

การก่ออาชญากรรมออนไลน์หรือการหลอกลงทางอินเทอร์เน็ต (Scam) มีด้วยการหลายรูปแบบ เช่น

พื้นที่ใหม่เหมาะก่อเหตุอาชญากรรมทางไซเบอร์ (5) มัลแวร์ไวเปอร์ (Wiper Malware) ทำลายล้างข้อมูล โดยเป็นการโจมตีแบบทำลายล้างมากกว่าที่เคยมี ที่มา: จิราภพ ทวีสูงส่ง, “เรื่องใกล้ตัวกว่าที่คิด! “อาชญากรรมทางไซเบอร์” รู้จักไว้..ป้องกันภัยไม่ตกเป็นเหยื่อ,” 23 ก.พ. 2566, <https://www.thaibps.or.th/now/content/68?fbclid=IwAR3zbWknWkUn2Xdh7-z9PRLrtFkvZ925JSaQH15mWN7lt6Av52oTX6xZ-4w>

¹⁹ ปริญา หอมเอนก, “กลลวงยุคไซเบอร์” ที่เราควรรู้ทันทุกขณะ,” กรุงเทพฯธุรกิจ, 22 พ.ค. 2565 <https://www.bangkokbiznews.com/columnist/1005710>

1. สแกมบัตรเครดิต (Credit card scam) เป็นลักษณะการหลอกลวงไม่ว่าจะส่งผ่านทางอีเมลเพื่อให้ยืนยันข้อมูลบัตรเครดิตจากธนาคาร เพื่อมิให้ถูกยกเลิกบัตร หรืออาจใช้การโทรศัพท์มาสอบถามข้อมูล โดยอ้างว่าเป็นผู้ให้บริการเครดิตบูโร เพื่อให้ยืนยันบัตรและข้อมูลบนบัตร ซึ่งการหลอกลวงรูปแบบนี้จะทำให้ผู้กระทำความผิดได้ข้อมูลหมายเลขบัตร ชื่อ และรวมถึงข้อมูลเลขหลังบัตร และจะสามารถนำไปใช้ในการซื้อสินค้าหรือบริการออนไลน์ได้

2. สแกมถูกรางวัล (Lottery Scam) เป็นลักษณะการส่งอีเมลมายังผู้รับโดยมีเนื้อความเกี่ยวกับการที่ผู้รับอีเมลนั้นได้รับการจับฉลากและถูกรางวัลโดยมีจำนวนเงินมหาศาล แต่จะต้องมีการจัดส่งข้อมูลส่วนบุคคล เช่น หน้าพาสปอร์ต หรือหน้าบัตรประชาชน เพื่อยืนยันตัวบุคคล หรือแม้แต่การโอนค่าธรรมเนียมในการรับรางวัลดังกล่าว

3. สแกมค่าธรรมเนียมศุลกากร (Customs free Scam) เป็นลักษณะการติดต่อสื่อสารหลายช่องทางกับเหยื่อ เช่น การติดต่อทาง Facebook หรือสื่อสังคมออนไลน์ประเภทอื่นๆ หรือแม้แต่การติดต่อกันผ่านอีเมล โดยเมื่อผู้ไม่หวังดีทำความคุ้นเคยกับเหยื่อได้แล้ว ก็จะมีการเสนอว่าจะส่งของมาให้ เช่น เงิน หรือของมีค่า แต่พัสดุติดกระบวนการทางศุลกากร ซึ่งต้องจ่ายค่าธรรมเนียมหรือค่าปรับต่างๆ โดยการโอนเงินอาจกระทำโดยโอนไปยังบัญชีธนาคารของคนไทย หรือการโอนเงินผ่านระบบการเงินรูปแบบอื่น เช่น Western Union

4. สแกมโรแมนซ์ (Romance Scam) หรือโรแมนซ์สแกม มีลักษณะที่คล้ายคลึงกับ สแกมค่าธรรมเนียมศุลกากร ซึ่งจะมีผู้ที่เข้ามาติดต่อทำความรู้จักกันไม่ว่าจะเป็นสื่อสังคมออนไลน์ หรือเว็บไซต์หาคู่ ซึ่งการหลอกลวงนั้นจะใช้ความเชื่อใจระหว่างชายหญิง โดยจะมีการสัญญาว่าจะส่งเงินหรือสิ่งของมาให้ แต่ติดปัญหาเรื่องศุลกากร ซึ่งจะให้เหยื่อทำการโอนเงินให้เป็นค่าธรรมเนียม หรืออาจเป็นกรณีที่มีการถ่ายคลิปวิดีโอไม่ว่าจะตั้งใจหรือถูกแอบถ่าย โดยฝ่ายผู้กระทำความผิดข่มขู่ผู้เสียหายให้โอนเงิน มิเช่นนั้นคลิปวิดีโอจะเผยแพร่สู่สาธารณะ²⁰

²⁰ สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์, “การหลอกลวงทางอินเทอร์เน็ต (Scam),” 12 มิถุนายน 2561, <https://www.etda.or.th/Useful-Resource/knowledge-sharing/articles/%E0%B8%84%E0%B8%A7%E0%B8%B2%E0%B8%A1%E0%B8%A1%E0%B8%99%E0%B8%84%E0%B8%87%E0%B8%9B%E0%B8%A5%E0%B8%AD%E0%B8%94%E0%B8%A0%E0%B8%A2%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B8%AB%E0%B8%A5%E0%B8%AD%E0%B8%81%E0%B8%A5%E0%B8%A7%E0%B8%87%E0%B8%97%E0%B8%B2%E0%B8%87%E0%B8%AD%E0%B8%99%E0%B9%80%E0%B8%97%>

5. สแกมการหลอกหมูขึ้นเชียง (Pig Butchering Scam) อาจเรียกว่า เกมส์เชือดหมู เป็นลักษณะของการสแกมที่ผสมผสานระหว่าง สแกมโรแมนซ์ (Romance Scam) และ สแกมการลงทุน (Investment Scam) มีวิธีการคือ สแกมเมอร์จะชักหาเหยื่อผ่านทางโซเชียลมีเดีย เช่น WhatsApp Tinder และอื่นๆ โดยสแกมเมอร์จะใช้รูปโปรไฟล์ปลอมเป็นรูปบุคคลที่น่าตาดี หน้าที่การงานดีมีความน่าเชื่อถือ หรือมีฐานะที่ร่ำรวยชักหาเหยื่อเมื่อเหยื่อเริ่มไว้วางใจจึงชักชวนให้เหยื่อลงทุนต่างๆ เช่น การลงทุนในคริปโต (Stable Coins) ในช่วงแรกของการลงทุน สแกมเมอร์ก็จะสร้างผลกำไรให้เหยื่อจนกระทั่งเหยื่อหลงเชื่อผนวกกับความโลภ เหยื่อจะเริ่มโอนเงินให้สแกมเมอร์เพื่อใช้ในการลงทุนเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ โดยหวังผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับที่สูงขึ้น เหยื่อจะถูกหลอกให้ลงทุนจนกระทั่งหมดตัว เมื่อถึงเวลานั้นเหยื่อจะร้องขอถอนทุนทั้งหมดคืน สุดท้ายสแกมเมอร์จะหลอกให้เหยื่อโอนเงินอีกก่อนโดยอ้างว่าเป็นค่าธรรมเนียมหรือค่าภาษี หรือ ค่ายืนยันตัวตน การหลอกหมูขึ้นเชียงจึงจบเกมส์พร้อมกับสแกมเมอร์ที่ลอยนวลและเหยื่อผู้สูญเสียเงินจำนวนมหาศาล²¹ และบางครั้งอาจนำไปสู่การฆ่าตัวตายเมื่อเหยื่อสูญเสียทรัพย์สินทั้งหมดในชีวิตตามด้วยหนี้สินจำนวนมหาศาลที่ไม่สามารถชำระคืนได้

ทั้งนี้ รูปแบบของการกระทำความผิดหรือก่ออาชญากรรมออนไลน์มีลักษณะเป็นแบบ สแกมการหลอกหมูขึ้นเชียง (Pig Butchering Scam) มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ และเป็นการกระทำความผิดที่ซับซ้อนที่สุด อาศัยสแกมเมอร์ที่มีลักษณะไร้ตัวตน และนิรนาม (สแกมการหลอกหมูขึ้นเชียง (Pig Butchering Scam) เป็นคำศัพท์ที่มีรากฐานมาจากภาษาจีน) จากการที่ศูนย์ก่ออาชญากรรมออนไลน์ตั้งอยู่ตามรอยตะเข็บหรือชายแดนของประเทศในอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง ซึ่งเป็นพื้นที่ที่ทุนจีนมาเพียเข้ามาลงทุนมากที่สุด และเป็นพื้นที่ที่การบังคับใช้กฎหมายที่ไม่เข้มงวด ซึ่งไม่สามารถปฏิเสธได้ว่าจำนวนเงินมหาศาลที่สแกมเมอร์หลอกวงได้จากเหยื่อสุดท้ายกลับมามีความมั่งคั่งให้กลับทุนจีนมาเพียเหล่านั้นด้วย แม้ศูนย์ก่ออาชญากรรมออนไลน์จะตั้งอยู่ในประเทศอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง แต่ลักษณะของการก่ออาชญากรรมมีลักษณะเป็นภาวะไร้พรมแดนซึ่งหมายความว่า เหยื่อสามารถถูกหลอกวงได้ไม่ว่าเหยื่อจะอยู่ประเทศใดในโลกก็ตาม จากข้อมูลพบว่า มีเหยื่อจำนวนมากที่เป็นชาวทั้งชาวไทย ชาวอังกฤษ และชาวออสเตรเลีย เป็นต้น

3.2 กระบวนการหลอกวงเหยื่อเข้าสู่วงจรการก่ออาชญากรรมออนไลน์ข้ามชาติ

[E0%B8%AD%E0%B8%A3%E0%B9%80%E0%B8%99%E0%B8%95-\(Scam\).aspx?feed=590fb9ad-c550-4bc5-9a56-459ad4891d74](https://www.finra.org/investors/insights/pig-butchering-scams)

²¹ Finra, "Pig Butchering' Scams: What They Are and How to Avoid Them," December 13, 2022, <https://www.finra.org/investors/insights/pig-butchering-scams>

จากการศึกษาพบว่า มีลักษณะของกระบวนการหลอกลวงเหยื่อให้เข้าสู่วงจรการก่ออาชญากรรมออนไลน์ข้ามชาติ และหลังจากนั้นเหยื่อที่ถูกหลอกลวงจะทำตัวเองเป็นผู้ล่า แต่สุดท้ายเมื่อผู้ล่าต้องการจบหรือออกจากกระบวนการหลอกลวง ผู้ล่าก็จะกลับกลายเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์ทันที ซึ่งอธิบายได้ดังนี้คือ

ขั้นตอนที่ 1 บริษัทมาเฟียจีนจะดำเนินการหลอกลวงเหยื่อ บริษัทดังกล่าวจะทำการประกาศรับสมัครหาคนทำงาน โดยการรับสมัครส่วนใหญ่จะเป็นการประกาศหางานผ่านสื่อออนไลน์ ซึ่งบุคคลที่เป็นเหยื่อจะมีลักษณะดังนี้ คือ (1) เหยื่อส่วนใหญ่เป็นคนวัยหนุ่มสาว (2) เป็นผู้ที่มีการศึกษาสูง (3) มีความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์ และมีศักยภาพในการสื่อสารผ่านระบบสารสนเทศโดยอาศัยเทคโนโลยีที่ทันสมัยในรูปของแพลตฟอร์มออนไลน์ต่างๆ เช่น Facebook TikTok WhatsApp Tinder และ Email และ (4) มีความสามารถในการใช้ภาษาได้มากกว่า 1 ภาษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้ภาษาอังกฤษหรือภาษาอื่นในภูมิภาคของเหยื่อ²² ซึ่งบริษัทมาเฟียจีนเหล่านั้นจะหลอกลวงเหยื่อโดยระบุว่าจะจ่ายค่าแรงที่สูงมากกว่าระดับปกติ และการทำงานดังกล่าวมีลักษณะของการทำงานที่ต้องไปทำงานยังต่างประเทศ จึงมีการเสนอที่พักอาศัยโดยไม่คิดค่าใช้จ่าย เหยื่อหลายรายเมื่อตกลงรับงานส่วนใหญ่เข้าใจว่าคือการ “ขายของออนไลน์” หรือ “การทำการตลาดออนไลน์ในรูปแบบปกติ” และเมื่อหลอกลวงเหยื่อสำเร็จ เหยื่อจะต้องเดินทางมายังกัมพูชาโดยอ้างถึงว่าต้องเข้าอบรมก่อนที่จะมีการเริ่มทำงาน และเมื่อถึงกัมพูชาจะมีรถยนต์มารับที่สนามบิน โดยพาเหยื่อไปยังพื้นที่ที่เป็นที่ตั้งของบ่อนคาสิโนในเมืองสีหนุวิลล์ จากนั้นมาเฟียจีนจะยึดหนังสือเดินทางของเหยื่อไว้ และบังคับให้เหยื่อดำเนินการเล่นเกมบุคคลอื่นๆต่อไปในรูปของการพนันออนไลน์ การลงทุนในคริปโตหรือการฟอกเงินในรูปแบบอื่นๆ

มีการศึกษาที่น่าสนใจ พบว่า มีการหลอกลวงเหยื่อโดยระบุว่าให้ได้ทำงานที่คาสิโนในบริเวณเขตเศรษฐกิจพิเศษ (SEZ) โดยเหยื่อเข้าใจว่าคือการทำงานในคาสิโนจริง และเหยื่อจำต้องเสียค่าดำเนินการเพื่อมาทำงานที่คาสิโนจำนวน 44,500 บาท เพื่อแลกกับความช่วยเหลือในการข้ามพรมแดน และมีการกำหนดว่าให้เหยื่อทำหน้าที่ดูแลเว็บไซต์คาสิโนออนไลน์โดยกำหนดจ่ายค่าจ้าง 30,000 บาท เป็นระยะเวลา 6 เดือน ลักษณะดังกล่าวส่วนใหญ่มักจะเกิดขึ้นในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษบ่อแก้ว สปป.ลาว เช่นเดียวกันเมื่อมาถึงเหยื่อจะถูก

²² Tessa Wong, Bui Thu & Lok Lee, BBC News, “Cambodia scams: Lured and trapped into slavery in Southeast Asia,” 21 September 2022, <https://www.bbc.com/news/world-asia-62792875>

บังคับให้ทำงานเป็นสแกมเมอร์โดยการหลอกลวงเหยื่อรายอื่นๆ ผ่านช่องทางออนไลน์ต่อไป และเหยื่อเหล่านี้ถูกบังคับให้ทำงานทุกวัน วันละประมาณ 15 ชั่วโมง²³

ขั้นตอนที่ 2 จาก “เหยื่อ” กลายเป็น “ผู้ล่า” ผู้ล่าหรือสแกมเมอร์ เหล่านี้จะต้องทำการหลอกลวงเหยื่อรายอื่นต่อไป จากข้อมูลที่เปิดเผยโดย Global Anti-Scam Organization (GASO) ระบุว่า ศูนย์หลอกลวงก่ออาชญากรรมออนไลน์มีหลายแผนกค่อนข้างซับซ้อนและมีการแบ่งงานกันทำ เช่น แผนกไอที การเงิน การฟอกเงิน เป็นต้น และมีการฝึกอบรมเกี่ยวกับการหลอกลวง มีการรายงานความคืบหน้า โควต้า และเป้าหมายการทำงานที่ชัดเจน²⁴ ดังนั้นผู้ล่าจะถูกกำหนดเป้าหมายแต่ละวันว่าจะต้องทำเงินให้ได้จำนวนเท่าใด และหลอกลวงคนอื่นให้มาลงทุนอีกจำนวนกี่คน จากการให้สัมภาษณ์ของเหยื่อชาวเวียดนามที่ถูกหลอกลวงให้เข้าสู่การเป็นสแกมเมอร์ กล่าวว่า “เขาถูกบังคับให้หาเพื่อนเข้าสู่เวปการพนันออนไลน์และล่อลวงเพื่อนออนไลน์ โดยกำหนดให้หาผู้เข้าร่วมเวปไซด์เหล่านั้นขั้นต่ำคือ 15 คนต่อวัน และจะต้องชักชวนให้ 5 คนลงทุนในเวปพนันออนไลน์ ดังกล่าว”²⁵

วิธีการที่ผู้ล่าลงมือล่าเหยื่อจึงมีหลากหลายรูปแบบ ได้แก่ การปรับเปลี่ยนโปรไฟล์ของตนเองเพื่อกำหนดกลุ่มเป้าหมายในการตกเป็นเหยื่อ ตัวอย่างเช่น ถ้าเป้าหมายหรือเหยื่อถูกกำหนดให้เป็นผู้หญิงที่มีเงินและสูงวัย บ่อยครั้งผู้ล่าจะเปลี่ยนโปรไฟล์เป็นชายหนุ่มหน้าตาดี ทำทางสง่า ฐานะดี ความรู้สูง และมีหน้าที่การงานดีเพื่อทำการหลอกลวงเหยื่อโดยการสร้างความไว้วางใจผ่านการพูดคุยออนไลน์ หลังจากนั้นจึงเข้าสู่กระบวนการสแกมการหลอกลวงขึ้นเรื่อยๆ (Pig Butchering Scam) อาจเรียกว่า เกมส์เชือดหมู ทั้งลักษณะของสแกมโรแมนซ์ (Romance Scam) และ สแกมการลงทุน (Investment Scam) และจบเกมส์ที่เหยื่อสูญเสียเงินจำนวนมหาศาล จากข้อมูลของ GASO ระบุว่าผู้เสียหายเกิดขึ้นมากมายทั่วโลกทั้งไทย มาเลเซีย เวียดนาม ฟิลิปปินส์ ไต้หวัน แอฟริกา และอินเดีย รวมมูลค่าความเสียหายทั้งสิ้นกว่า 10,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ²⁶

²³ Bangkok post, “Police-to-look-into-job-scam-in-Laos,” 15 March 2022, <https://www.bangkokpost.com/thailand/general/2279135/police-to-look-into-job-scam-in-laos>

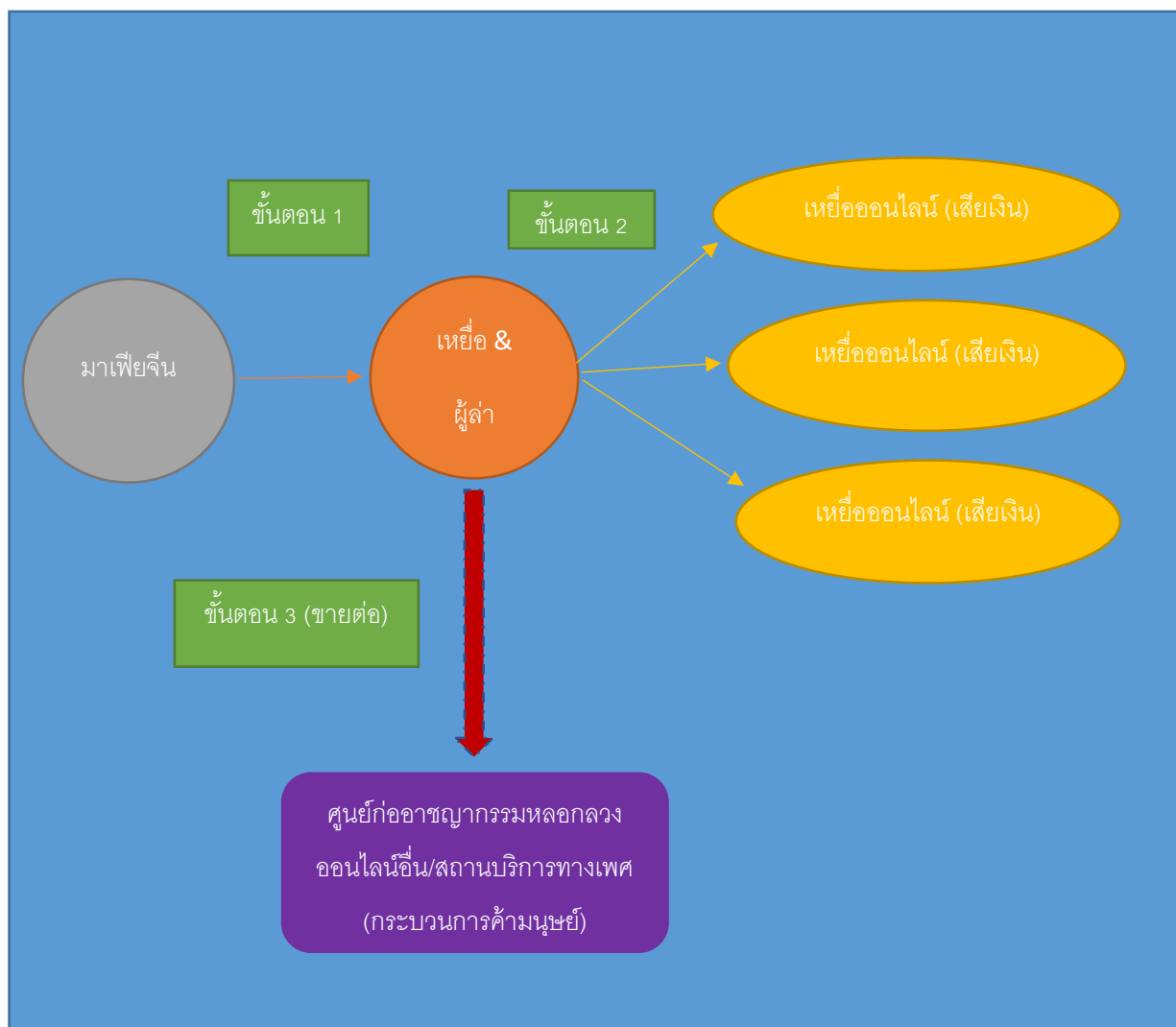
²⁴ Tessa Wong, Bui Thu & Lok Lee, BBC News, “Cambodia scams: Lured and trapped into slavery in Southeast Asia,” 21 September 2022, <https://www.bbc.com/news/world-asia-62792875>

²⁵ Tessa Wong, Bui Thu & Lok Lee, BBC News, “Cambodia scams: Lured and trapped into slavery in Southeast Asia,” 21 September 2022, <https://www.bbc.com/news/world-asia-62792875>

²⁶ WAY, “แก๊งคอลเซ็นเตอร์จีน: มิจฉาชีพในคราบนักลงทุน เขตเศรษฐกิจสีเทาขยายปีกสู่อาเซียน,” 24 OCT 2022 FOCUS, WORLD, <https://waymagazine.org/chinese-call-center-scammer/>

ขั้นตอนที่ 3 จาก “ผู้ล่า” กลายเป็น “เหยื่อ” อีกครั้งและเข้าสู่กระบวนการค้ำมนุษย์ ผู้ล่าจะต้องทำการหลอกลวงเหยื่ออื่นๆ ให้เสียทรัพย์สินให้มากที่สุดตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแต่ละวัน และถ้าผู้ล่าเหล่านั้นไม่สามารถทำงาน หรือทำยอดเงินไม่ได้ตามเป้าก็จะถูกมาเฟียเงินทำการทรมานผ่านการช็อตด้วยเครื่องช็อตไฟฟ้า บางรายถูกขังให้อดอาหารและน้ำดื่ม และเมื่อต้องการออกจากงาน ผู้ล่าหลายรายจะต้องชำระ “เงินค่าไถ่” ตัวเพื่อแลกกับอิสรภาพ เมื่อคนเหล่านี้ไม่สามารถหาเงินมาชำระได้อีกทั้งยังปฏิเสธการทำงานเหยื่อเหล่านี้จะถูกขายทอดไปยังศูนย์หลอกลวงอาชญากรรมออนไลน์ที่อื่นทันที และบางครั้งถ้าเหยื่อเป็นผู้หญิงมักถูกส่งไปขายยังสถานค้าบริการทางเพศ บางครั้งพบว่าเหยื่อไม่มีเงินค่าไถ่ และไม่ประสงค์จะอยู่ต่อเนื่องจากทนรับสภาพที่เป็นอยู่ไม่ไหว เหยื่อหลายคนจึงพยายามหลบหนีและนำมาซึ่งการเสียชีวิตในท้ายที่สุด จากข้อมูลของบีบีซีกล่าวว่า “ชาวเวียดนามมากกว่า 40 คน ที่ถูกคุมขังในคาสีโน กัมพูชา ได้นุ้กออกจากที่พักและกระโดดลงไปในแม่น้ำเพื่อพยายามว่ายน้ำข้ามพรมแดน จนเป็นเหตุให้เหยื่อวัย 16 ปี ถูกกระแสน้ำพัดเสียชีวิต”²⁷

²⁷ Tessa Wong, Bui Thu & Lok Lee, BBC News, “Cambodia scams: Lured and trapped into slavery in Southeast Asia,” 21 September 2022, <https://www.bbc.com/news/world-asia-62792875>

แผนผัง กระบวนการการก่ออาชญากรรมออนไลน์สู่การค้ามนุษย์

ที่มา ผู้วิจัย

กล่าวได้ว่าจากงานศึกษาวิจัยเพื่อวิเคราะห์ถึง สาเหตุและจุดเริ่มต้นของการแพร่ระบาดของอาชญากรรมออนไลน์ ศูนย์ก่ออาชญากรรมหลอกลวงออนไลน์ (Scam Centre/ Fraud Factories) รูปแบบของอาชญากรรมออนไลน์ และกระบวนการหลอกลวงเหยื่อเข้าสู่วงจรอาชญากรรมออนไลน์ข้ามชาติ เพื่อเป็นแนวทางการร่วมมือไทยกับจีนและประเทศเพื่อนบ้านในการแก้ไขปัญหาการหลอกลวงทางอินเทอร์เน็ต (Online Scam)/โทรศัพท์/สื่อออนไลน์ในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง ได้ทำให้ประเด็นนี้ขยายจากพื้นที่หนึ่งไปสู่อีกหลายพื้นที่กระจายไปแบบไร้พรมแดนไปยังที่มีผลประโยชน์เข้ามาเกี่ยวข้อง และส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับรัฐ ประชาชนกับประชาชน ซึ่งกลไกทางอำนาจของประเทศในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง มาตราการ

และกฎหมายของประเทศต่างๆไม่สามารถจัดการกับปัญหาอาชญากรรมออนไลน์ แต่ยังมีแนวทางการร่วมมือทั้งแบบทวิภาคีและพหุภาคีที่สามารถเป็นแนวทางหนึ่งที่จะลดและขจัดและแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้

4. แนวทางแก้ไขปัญห

จากประเด็นที่กล่าวมา ทั้งในเรื่องสาเหตุและจุดเริ่มต้นของการแพร่ระบาดของอาชญากรรมออนไลน์ ศูนย์ก่ออาชญากรรมหลอกลวงออนไลน์ (Scam Centre/ Fraud Factories) รูปแบบของอาชญากรรมออนไลน์ และกระบวนการหลอกลวงเหยื่อเข้าสู่วงจรอาชญากรรมออนไลน์ข้ามชาติ เพื่อแนวทางการร่วมมือไทยกับจีน และประเทศเพื่อนบ้านในการแก้ไขปัญหาการหลอกลวงทางอินเทอร์เน็ต (Online Scam)/โทรศัพท์/สื่อออนไลน์ ในอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง ซึ่งสามารถแบ่งได้ 2 ระดับ คือ ระดับประเทศ และระดับอนุภูมิภาค กล่าวคือ

ระดับประเทศ

1. รัฐบาลไทยและรัฐบาลจีนและประเทศในอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงต้องมีการออกมาตรการรณรงค์ให้ประชาชนตระหนักรู้และการให้ความรู้ต่อยุคคามของอาชญากรรมออนไลน์ การให้ความรู้แก่ประชาชนเพื่อให้สงสัยและพึงระวังเพื่อนออนไลน์ และบุคคล ที่สร้างขึ้นมามีประวัติดี หน้าตาดี การศึกษาดี ดีเกินความเป็นจริง หรือเมื่อเจอเพจออนไลน์ต้องสงสัยว่ามีความเสี่ยงต่อทรัพย์สินหรือไม่ และควรรายงานต่อหน่วยงานของรัฐบาลแต่ละประเทศเพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหา “เหยื่อ” ผู้ได้รับผลกระทบจากปัญหาการหลอกลวงทางอินเทอร์เน็ต
2. รัฐบาลแต่ละประเทศควรจัดสรรเจ้าหน้าที่หน่วยตรวจสอบความมั่นคง จากการเดินทางท่องเที่ยว และการเคลื่อนย้ายแรงงานประจำจุดต่างๆในสนามบิน และบริเวณชายแดน ด้านพรมแดน และช่องทางธรรมชาติ เพื่อตรวจสอบและคัดกรองอย่างเข้มงวด เมื่อมีคนในประเทศต้องการเดินทางเข้าและออกไปทำงานยังประเทศกัมพูชา สปป.ลาว และ เมียนมา เป็นต้น
3. รัฐบาลของแต่ละประเทศควรพิจารณาตรวจสอบมาตรการ นโยบาย และการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดเพื่อป้องกันเจ้าหน้าที่ของรัฐรับสินบนและสมรู้ร่วมคิดกับทุนมาเฟียจีนข้ามชาติ และกลุ่มหลอกลวงทางอินเทอร์เน็ต อาชญากรรมข้ามชาติ และกระบวนการการค้ามนุษย์

ระดับอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง

1. การกำหนดนโยบาย มาตรการ และกฎหมาย ที่สามารถบังคับใช้ร่วมกันในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง โดยเฉพาะพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษที่อำนาจของกฎหมายของแต่ละประเทศที่ไม่สามารถมีอำนาจเข้าไปจัดการกับบุคคลในพื้นที่ได้ และบริเวณพื้นที่ชายแดนที่มีการเดินทางเข้าออกของผู้คนที่เข้าชายเป็นทั้งผู้ก่ออาชญากรรมออนไลน์ รวมทั้งการให้ความช่วยเหลือ “เหยื่อ” ที่ได้รับผลกระทบจากการหลอกลวงทางอินเทอร์เน็ต ที่จะนำไปสู่กระบวนการการดำเนินคดีต่อไป
2. การเจรจาระดับพหุภาคีภายใต้กรอบความร่วมมือด้านความมั่นคง เช่น ไทยกับจีนและประเทศในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง เพื่อแก้ไขปัญหาทั้งต้นทางและปลายทางของปัญหา เพื่อมิให้ลุกลามไปสู่ประเด็นปัญหาอื่นๆ เช่น ภัยต่อความมั่นคงของรัฐ การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ และปัญหาทางสังคมอื่นๆ เป็นต้น
3. ภาคประชาสังคมในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง การสร้างเครือข่ายอาสาสมัคร และประชาชนที่เคยตกเป็นเหยื่อจากการก่ออาชญากรรมออนไลน์ ทั้งการให้ข้อมูลความรู้ การสร้างความตระหนัก การให้ความช่วยเหลือ “เหยื่อ” เพื่อลดและขจัดปัญหาการหลอกลวงทางอินเทอร์เน็ต

5. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

บทบาทของกระทรวงการต่างประเทศของไทย ควรมีบทบาทในฐานะผู้ประสานงานความร่วมมือระหว่างประเทศทั้งจีนและประเทศในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง เช่น จีน เมียนมา สปป.ลาว เวียดนาม และกัมพูชา การปรึกษาหารือเพื่อหาแนวทางการร่วมมือไทยกับจีนและประเทศเพื่อนบ้านในการแก้ไขปัญหาการหลอกลวงทางอินเทอร์เน็ต (Online Scam)/โทรศัพท์/สื่อออนไลน์ในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง เพื่อกำหนดกลไก มาตรการ และนโยบาย ร่วมกัน ทั้งการปราบปราม การจับกุม การบังคับใช้กฎหมาย และการพัฒนางานด้านยุติธรรม ทั้งในกรอบความร่วมมือทวิภาคี (Bilateral) เช่น ไทย-จีน ไทย-เมียนมา ไทย-กัมพูชา และไทย-สปป.ลาว และกรอบพหุภาคี (Multilateral) เช่น กรอบความร่วมมือในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (GMS) และประชาคมอาเซียน (ASEAN) เพื่อหาทางออกในการแก้ไขปัญหาและการวางแนวทางสำหรับในอนาคต

นอกจากกระทรวงต่างประเทศแล้ว ยังมีหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้องในการทำงานแบบบูรณาการเพื่อหาแนวทางการกำหนดกลไก มาตรการ และนโยบายร่วมกัน เพื่อการแก้ไขปัญหาการหลอกลวงทางอินเทอร์เน็ต (Online Scam) รวมทั้งผู้ที่ตกเป็นเหยื่อของกระบวนการอาชญากรรมออนไลน์ เช่น กระทรวงดิจิทัลเพื่อ

เศรษฐกิจและสังคม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวง
ยุติธรรม กรมสอบสวนสวนคดีพิเศษ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน
สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ ธนาคารแห่งประเทศไทยและสมาคม
ธนาคารไทย เป็นต้น
